

معرفی مرکز رشد

۱- تاریخچه

اولین مرکز رشد در سال ۱۹۵۰ در ایالات متحده آمریکا تاسیس شد. پس از اثبات نقش موثر این نوع مراکز در دهه هشتاد میلادی، احداث مراکز رشد با هدف تامین فضای فیزیکی با قیمت مناسب و تجهیزات مشترک برای شرکت‌های نوپا به عنوان یک ابزار کارآمد در توسعه اقتصادی مورد توجه قرار گرفت در دهه نود میلادی علاوه بر وظایف حمایتی مذکور خدمات مشاوره‌ای و مالی نیز در دستور کار مراکز رشد قرار گرفت. امروزه توجه ویژه به توسعه مراکز رشد به عنوان حلقه مفقوده و رابط میان کانون‌های تولید فن‌آوری همچون دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با بخش‌های اقتصادی و تجاری جامعه به منظور تحقق اهداف کلان جامعه و توسعه ارتباطات بین المللی با بینشی آینده نگرانه، امری اجتناب ناپذیر است. این مراکز که توسط افراد کارآزموده و نخبه در زمینه های علمی و اقتصادی اداره می‌گردند بستری مناسب جهت انتقال و نشر تکنولوژی به صنعت و تبدیل دانش به ثروت می‌باشند. از این رو این مراکز با جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و حمایت از هسته‌های کارآفرینی نوپا و در اختیار قرار دادن امکانات اولیه اعم از فضا، تجهیزات، اعتبارات مالی و خدمات متنوع مورد نیاز این گروه‌ها باعث کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و شکل‌گیری سریع شرکت‌هایی جوان با نرخ پایداری و بقای بالای ۸۰٪ در بازار رقابت می‌گردند.

مرکز رشد پژوهشگاه مواد و انرژی، در راستای حمایت از ایده‌های نو دانشجویان، استادان، مبتکران، صنعتگران و محققان و نیز ایجاد زمینه لازم جهت فعالیت‌های اقتصادی اشتغال‌زا مبتنی بر فن‌آوری‌های نوین در سال ۱۳۹۰ با تلاش‌های آقای دکتر رحیمی‌پور موفق به کسب مجوز اصولی گردید. در سال ۱۳۹۲ مرکز رشد پژوهشگاه با مدیریت جناب آقای دکتر مهدی دیانی افتتاح گردید. که مجدداً ریاست این مرکز در خرداد ماه ۱۳۹۴ به دکتر رحیمی‌پور واگذار شد.

۲- معرفی مرکز رشد

سازمان‌های نوپا که با هدف توسعه آغاز به فعالیت می‌نمایند عموماً موسساتی کوچک و درعین حال دارای نقش موثر در تولید فن‌آوری و ایجاد کارآفرینی هستند. فشار سنگین هزینه‌های راه‌اندازی که با بنیه مالی آنان سازگاری ندارد از یکسو و عدم برخورداری از تجربه لازم برای رفع موانع اولیه از سوی دیگر، به بارنشستن تلاش‌های آنان را در هاله‌ای از ابهام و تردید قرار می‌دهد. این واحدها که باید با ریسک بالا فعالیت خود را شروع کنند، دور نمای اطمینان بخشی برای دستیابی به موفقیت ندارند. ریسک بالا و عدم تضمین موفقیت تا آن حد جدی است که بسیاری از نیروهای مستعد و دارای پتانسیل، از جمله بسیاری از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی نسبت به راه‌اندازی واحد خصوصی فن‌آور رغبت نشان نمی‌دهند. ایجاد مراکز رشد با هدف کاهش موانع و کاستن عوامل بازدارنده فعالیت‌های آغازین موسسات فن‌آور نوپا می‌باشد. این مرکز با پشتیبانی‌های لازم و ارائه خدمات اولیه، نقش موثری در پا گرفتن و بالندگی و بلاخره افزایش ضریب موفقیت این واحدها خواهد داشت.

مرکز رشد فضای اداری و آزمایشگاهی همراه با خدمات حمایتی مختلفی با حداقل هزینه را برای شرکت‌های نوپا فراهم می‌کند و همچنین شبکه‌سازی و برخی خدمات جانبی را برای آنها تامین می‌نماید.

مراکز رشد معمولاً در کنار یک مرکز تحقیقاتی یا دانشگاهی که خدمات پشتیبانی، اعم از فنی یا غیر فنی، را برای تبدیل یک نوآوری یا یک اختراع به یک شرکت صنعتی ارائه می‌کند تاسیس می‌شوند. در سرتاسر جهان، این نکته پذیرفته شده است که مرکز رشد ابزارهای مطمئنی برای تبدیل نوآوریها و دستاوردهای تحقیقاتی به محصولات و نیز ترغیب کارآفرینی و توسعه تکنولوژی هستند.

این مرکز در قالب واحدهای نوپای فعال در زمینه‌های مختلف منتهی به فن‌آوری تشکیل شده‌اند و واحدهای مستقر در آن شامل شرکت‌های خصوصی، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و یا مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاه‌ها و یا دستگاه‌های اجرایی هستند. در صورت پذیرش به مدت ۳ سال (در صورت نیاز تا ۵ سال) در مرکز رشد مستقر می‌گردند. شرکت‌هایی که طی دوره اقامت در مرکز رشد با استفاده از امکانات این مرکز بتوانند به اهداف برنامه دست یابند و موفق به ایجاد فن‌آوری و دانش فنی در زمینه مربوطه شوند و دستاوردهای تحقیقاتی خود را به بازار عرضه کنند از مراکز رشد خارج می‌شوند.

به واحدهای پذیرفته شده در دوره رشد مقدماتی مشاوره و آموزش‌های لازم برای آشنایی با بازار، شناسایی گروه کاری، تثبیت ایده کاری و ایجاد هویت‌های حقوقی مستقل داده می‌شود. مدت این دوره ۶ ماه می‌باشد

۳- اهداف مرکز رشد

این مرکز محلی است برای تثبیت، تقویت و اجرایی شدن ایده‌های واحدهای فن‌آور خصوصی در جهت رفع نیازهای تولیدی خدماتی، از اهداف این مرکز است که علاوه بر بهره‌گیری از مزایای تجمیع واحدهای فن‌آوری و ارتقای سطح علمی_فنی، واحدهای فن‌آور از خدمات اداری، اطلاع‌رسانی، پشتیبانی، فنی، خدمات مشاوره‌ای و آموزشی که با تعرفه‌های مناسب ارائه می‌گردد، بهره‌مند خواهد شد.

همچنین هسته‌ها امکان استفاده از اعتبار خدماتی جهت پرداخت بخشی از هزینه‌های استقرار، خرید تجهیزات و استفاده از خدمات پشتیبانی مرکز رشد را دارد. چنانچه ایده محوری هسته مورد تصویب شورای مرکز رشد قرارگیرد، امکان استفاده از حمایت مالی جهت اجرای ایده کاری نیز وجود دارد و این اعتبارات به صورت مرحله‌ای در مدت حضور هسته در مرکز رشد به وی پرداخت می‌گردد. اهداف کلی مرکز رشد واحدهای فن‌آور مواد و انرژی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- بستر سازی جهت تجاری کردن دستاوردهای تحقیقاتی.

۲- ایجاد زمینه کارآفرینی و حمایت از نوآوری و خلاقیت نیروهای محقق جوان.

۳- کمک به رونق اقتصاد محلی مبتنی بر فن‌آوری.

۴- ایجاد فضای لازم جهت گسترش و رشد واحدهای کوچک و متوسط دانش مدار و فن‌آور در زمینه‌های فن‌آوری.

۵- بستر سازی جهت ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب جهت جذب کارآفرینان و دانش‌آموختگان دانشگاهی در زمینه فن‌آوری.

۶- تولید و توسعه محصولات و فرآیندهای فن‌آوری قابل عرضه به بازار.

۴- ماموریت

این مرکز به عنوان موتور محرکه شرکت‌های کوچک و متوسط، دانش‌مدار در راستای توسعه بخش خصوصی، ارائه محصول جدید، خدمتی نو و همچنین ایجاد ارتباط نزدیک بین بخش خصوصی و بخش دولتی است.

مرکز رشد با امکانات ویژه علمی، پژوهشی، آزمایشگاهی و با قرار گرفتن در پژوهشگاه مواد و انرژی، ماموریت خود را ارائه خدمات مختلفی به واحدهای فن‌آور و شرکت‌های کوچک و متوسط دانش‌مدار مستقر در خود قرار داده است. این مرکز کمک می‌کند تا موسسات کوچک و متوسط دانش‌بنیان در زمینه‌های مواد و انرژی تشکیل شده و ایده‌های دانش‌محور آنها تکمیل و دانش فنی تولید محصول بدست آید تا محصولات تولید شده توسط واحدهای فن‌آوری وارد بازار رقابت شوند. بدیهی است این واحدها پس از تثبیت در بازار و توسعه شرکت از مرکز خارج شده و در بازار هدف به فعالیت و رشد خود ادامه خواهند داد.

دلایل عمده راه اندازی و ارائه خدمات در مرکز رشد به شرح ذیل می‌باشد:

- کمک به کاهش هزینه‌های بالای راه اندازی یک موسسه.
- فقدان تجربه موسسین در زمینه‌های مدیریتی و فن‌آوری.

۵- مزایای استقرار

۱. بهره‌مندی از فضای تحقیقاتی و رقابتی.
۲. تبادل مستمر افکار، اطلاعات علمی و فنی.
۳. آموزش و مشاوره‌های تخصصی ویژه.
۴. دسترسی به خیل وسیعی از خدمات متمرکز و مشترک.
۵. برخورداری از فضای کاری و اداری مناسب و ارزان.
۶. دستیابی به فرصت‌های متعدد برای شرکت در نمایشگاه‌ها، سمینارها و اجتماعات.
۷. کسب اعتبار معنوی از طریق عضویت در مرکز رشد.

۶- خدمات قابل ارائه

خدمات قابل ارائه با اخذ هزینه در مرکز رشد، در صورت نیاز به درخواست واحد فن‌آور و بنا به صلاحدید مرکز رشد شامل:

۱. خدمات عمومی شامل تامین محل کار (به صورت اجاره)، تلفن، سالن اجتماعات و جلسات و تجهیزات اداری.
  ۲. خدمات فنی و تخصصی: آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های تخصصی با تخفیف ویژه.
  ۳. خدمات اطلاع‌رسانی شامل شبکه اینترنت، کتابخانه، جستجوی مقالات و تهیه آنها، پست الکترونیکی و بانک اطلاعات نرم‌افزاری.
  ۴. خدمات مدیریتی، حقوقی، مالی، اعتباری، پروژه‌یابی و بازاریابی.
  ۵. خدمات آموزش تخصصی ویژه و مشاوره‌ای.
- سایر خدمات مرتبط با توسعه، رشد و ارتقای واحدهای فن‌آوری.